

วิธีการดำเนินการและรวบรวมข้อมูล

ตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากร แบ่งเป็น ๒ กลุ่มคือ

๑. กลุ่มเด็กกระทำผิดกฎหมายจำนวน ๕๐ คนซึ่งอยู่ในสถานฝึกเลวอบรมเด็กชายบางนา บ้านเมตตาหรือสถานแรกรับเด็กชายและบ้านปรางค์หรือสถานฝึกอบรมเด็กหญิงของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

๒. กลุ่มเด็กที่ไม่กระทำผิดกฎหมายจำนวน ๕๐ คนซึ่งปัจจุบันเป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียน ๔ แห่ง คือ โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม โรงเรียนสตรีวิคจันทรปุระศิษฐานรามและโรงเรียนปทุมคงคา สาเหตุที่เลือกเด็กโรงเรียนดังกล่าว เพราะสถิติได้แสดงว่าเด็กกระทำผิดจำนวนมากมาจากอำเภอที่โรงเรียนเหล่านี้ตั้งอยู่

ทั้งสองกลุ่มนี้ปัจจุบันอยู่ในความปกครองดูแลของบิดามารดา และต้องมีลักษณะคล้ายคลึงกันดังนี้

๑. มีอายุระหว่าง ๑๒ - ๑๕ ปี

๒. เป็นเด็กที่มีพื้นเมือง

๓. ไม่ใช่บุตรคนแรกหรือคนสุดท้ายของ

๔. ไม่เป็นโรคจิตและโรคประสาท

๕. มาจากครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจค่อนข้างดี

๕.๑ บิดามารดามีอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวต่อไปนี้คือ ช่างราชการ ไม่เกินชั้นโท พนักงานองค์การและบริษัท กรรมการรับจ้าง ช่างนาหรือชาวสวน ค้าขาย แบนเป็นร้านค้าขนาดเล็ก ช่างฝีมือ ประกอบอาชีพอิสระ หรือมิได้ประกอบอาชีพ

- ๕.๒ รายได้ครอบครัวไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท ต่อเดือน
 ๕.๓ บิดามารดาได้รับการศึกษาไม่เกินระดับวิทยาลัย หรือเทียบเท่า
 ๕.๔ ครอบครัวย้ายถิ่นอาศัย เป็นที่อยู่อาศัยขนาดเล็ก อาจเป็นบ้านของตนเอง บ้านเช่า อาศัยบ้านคนอื่นอยู่ บ้านพักข้าราชการ หรือบริษัท

กลุ่มประชากรที่มีลักษณะดังนี้

อายุ เด็กทั้งสองกลุ่มอายุระหว่าง ๑๒ - ๑๕ ปี อายุเฉลี่ยของเด็ก กลุ่มกระทำผิด ๑๓.๘ ปี เด็กกลุ่มไม่กระทำผิด ๑๔.๒ ปี

ตารางที่ ๑ อาชีพของบิดา และมารดากลุ่มตัวอย่างประชากร (คิดเป็นร้อยละ)

	บิดา		มารดา	
	เด็กกระทำผิด	เด็กไม่กระทำผิด	เด็กกระทำผิด	เด็กไม่กระทำผิด
ข้าราชการ	๘	๓๖	๒	๖
พนักงาน	๑๐	๑๖	๒	๐
ช่างฝีมือ	๑๘	๘	๖	๖
ทำนาทำสวน	๖	๑๒	๖	๑๒
รับจ้าง	๑๒๐	๐	๑๘	๐
กรรมกร	๖	๘	๖	๐
ค้าขาย	๑๘	๑๘	๓๘	๒๖
ประกอบอาชีพอิสระ	๑๖	๑๖	๐	๐
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	๒	๐	๒๒	๕๐
รวม	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

ตารางที่ ๒ ระดับการศึกษาบิดาและมารคากลุ่มตัวอย่างประชากร
(คิดเป็นร้อยละ)

	บิดา		มารดา	
	เด็กกระทำผิด	เด็กไม่กระทำผิด	เด็กกระทำผิด	เด็กไม่กระทำผิด
วิทยาลัยหรือเทียบเท่า	๒	๒	๒	๒
มัธยม ๑-มัธยม ๔	๑๐	๔๐	๒	๑๔
ประถม ๑- ประถม ๔	๕๐	๔๒	๒๖	๕๖
ไม่ได้เข้าโรงเรียน	๒๔	๑๔	๓๔	๒๖
ไม่ทราบ - -	๑๔	๒	๓๒	๒
รวม	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

* เด็กจำนวนร้อยละ ๑๖ ของตัวอย่างประชากรทั้งหมดไม่มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาของบิดา จำนวนร้อยละ ๓๔ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาของมารดา แต่จากหลักฐานคำอื่น เช่น คำานอาชีพและรายได้ครอบครัวพอที่จะกล่าวได้ว่า การศึกษาของบิดามารดาเหล่านี้ คงไม่เกินระดับมัธยมศึกษา

แบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่ใช้ผู้สัมภาษณ์

การสร้างแบบสอบถามทำเป็นสองระยะดังนี้คือ

ระยะที่หนึ่ง ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กกระทำผิด ๓ คน และเด็กไม่กระทำผิด ๓ คน และสัมภาษณ์บิดาหรือมารดาของเด็กกลุ่มนี้ด้วย ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้ตอบตอบตามความคิดของตนเอง คำถามที่เร้าถามเป็นคำถามที่ถามอย่างกว้าง ๆ คัดแปลงมาจาก

แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามของนักวิจัยหลายคน^๖ แต่ผู้วิจัยเลือกเฉพาะคำถามที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งแบ่งเป็น ๓ หัวข้อ ดังนี้คือ

หัวข้อที่หนึ่ง คือความรักที่บิดามารดาให้กับเด็ก คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะถามเกี่ยวกับความรัก ความเอาใจใส่ ความสนใจ และความเข้าใจที่บิดามารดาให้กับเด็ก

หัวข้อที่สอง คือบรรยากาศในบ้านเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง และระเบียบวินัยที่บิดามารดาใช้ในการปกครองเด็ก

หัวข้อที่สาม คือความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็ก ถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา กับเด็ก

ระยะที่สอง นำเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งแรกมาสร้างเป็นแบบสอบถามปรับปรุงเป็นปรนัยใหม่มากขึ้น จัดเรียงข้อความและขอย่อยตามลำดับมากไปน้อย แล้วนำแบบสอบถามนี้ไปทดลองสอบกับนิสิต ๑๐ คน เพื่อความเหมาะสมของภาษา หลังจากการแก้ไขแล้วแบบสอบถามฉบับที่แท้จริง มีคำถาม ๕๑ ข้อ ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว ความต่าง ๆ ดังนี้

๑. ความรักที่บิดามารดาให้กับบุตร ๑๖ ข้อ
๒. บรรยากาศในบ้าน
  - ๒.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ๘ ข้อ
  - ๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง ๒๑ ข้อ
  - ๒.๓ ระเบียบวินัยในบ้าน ๑๐ ข้อ
๓. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร ๓๔ ข้อ

^๖Andry, op.cit., pp. 163 - 168

Chirapa Kowatakul, "Child Bearing Practices and Parents Expectation as Perceived by Middle Class Adolescents," Master's Thesis.

Pilai Chayakul, "Child Bearing Practices of Middle Class Families in Bangkok-Thonburi," Master's Thesis.

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้สัมภาษณ์คัดเลือกนิสิตคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ ๔ จำนวน ๔ คน มาช่วยสัมภาษณ์ นิสิตเหล่านี้ได้รับการฝึกเกี่ยวกับวิธีการสัมภาษณ์และเข้าใจจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

สถานที่สัมภาษณ์ เด็กกระทำผัดกัญชงมารับการสัมภาษณ์ที่สถานฝึกและอบรมเด็กชายบางนา บานเมตตา และบานปราณีปากคลองตลาด ส่วนเด็กที่เ้มกระทำผัดก็ได้รับการสัมภาษณ์ที่โรงเรียน

บรรยากาศในการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์อยู่กับเด็กตามลำพัง ก่อนที่จะเริ่มสัมภาษณ์ ได้พยายามสร้างบรรยากาศให้เด็กรู้สึกเป็นกันเองก่อน หลังจากนั้นจึงบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์เด็กให้เด็กทราบ และขอความร่วมมือจากเด็กให้เด็กช่วยตอบตามความจริง

เวลาที่ใช้สัมภาษณ์ประมาณ ๔๐ นาที